

[Tinning]

boligministeren, og uddannelsespolitikken, arbejdsmarkedspolitikken osv. osv., fuldstændig uden konsekvenser for hele vores måde at leve og omgås hinanden på og indrette vores samfund på. Derfor burde kulturministeriet egentlig kaldes fritidsministeriet, og af samme grund er dette i det højeste en redegørelse om fritidspolitik og har ikke noget som helst med kulturpolitik at gøre.

At tænke sig: 17½ side har man skrevet uden et eneste ord om sammenhængen mellem det, der kaldes kulturpolitik, og resten af samfundslivet! 17½ side har man skrevet uden et eneste ord om, hvad målsætningen er for regeringens kulturpolitik. Jeg har selvfølgelig bemærket nøgleordene: kvalitet, mangfoldighed, valgfrihed. Hr. Per Stig Møller var oppe og sætte »fornyelse« på som et fjerde. Man kunne tage det af igen og sætte det på og finde et femte, det betyder ikke noget, det er alt sammen generelle falbelader uden egentligt indhold.

17½ side, uden at man i det mindste får en smule kritik af den hidtidige kulturpolitik, som man må formode at den siddende kulturminister er imod. Hver gang ministeren skal kritisere, skynder hun sig alligevel at tage en række forbehold. På side 2 tales der om, at man måske kan forsømt at gøre tilstrækkeligt for kvaliteten i kunsten, og at man kunne få det indtryk, at for mange af ressourcerne på kulturområdet har været sat ind på at skabe tilskudssystemer, hvis opretholdelse næsten synes at være blevet et formål i sig selv. »Måske«, »man kunne få det indtryk«, »næsten« – ja men vi skal ikke stå her og diskutere den såkaldte kulturministers indtryk.

Det, der kunne være interessant, var at diskutere kulturministerens kulturpolitik. Det kan vi altså ikke komme til, og jeg vil ikke ofre nogen som helst bemærkninger på dette 15 sideres arbejdskatalog, som reelt bare er en oversigt. Hvis jeg havde sagt til kulturministeren: sig mig, hvad er det egentlig, I sidder derovre og fedter med, så havde vi fået de her 15 sider. Der er noget med radio og fjernsyn og museer og teatre, det diskuterer vi jo hver gang, vi har forslag på disse områder. Endelig var der en chance for at gå ud over de områder og diskutere bredt, generelt, principielt, men nej, det er ikke ministerens anliggende.

Jeg skal så lægge de 15 sider til side og vende tilbage til spørgsmålet om, hvorfor vi mener, at det er nødvendigt at støtte kulturen i snæver forstand, hvor det drejer sig om teater, film, maleri, litteratur, musik og sådan noget. Vi mener ikke, at den støtte er nødvendig, fordi det hører sig nu engang til, eller fordi vi bør også have råd til den slags, eller fordi det er godt og fint, rart og smukt at støtte sådan noget. Men simpelt hen fordi det er nødvendigt. Kunstens væsentligste funktion er præcis den samme som videnskabens, nemlig at vinde ny erkendelse.

Det er blevet sagt, at kunst er enten efterligning eller revolution. Den erkendelse af os selv, af vores vilkår og af samspillet med omgivelserne, som både nås og udtrykkes ved kunstnerisk arbejde, er bestemt ikke mindre væsentlig end den, der nås videnskabeligt. Det ses også af, at alle mulige totalitære systemer plejer at køre kunsten endnu strammere, end de kører videnskaben. Det er selvfølgelig, fordi totalitære systemer har det med at tro, at de er de endegyldige, de er de sidste gode, der er ikke noget, der skal laves om.

Kunsten og den kunstneriske frihed er nødvendig, lige præcis fordi der ikke er nogen systemer, ikke nogen løsninger, ikke nogen behov, som er endelige, som er endegyldige. Menneskenes samfund er ikke statiske, og den form for socialisme eller den udgave af socialismen, vi arbejder for, er så sandelig heller ikke statisk.

Ny erkendelse, opgør med de gamle normer, kritik af de gamle løsninger, udtryk for nye behov, det har aldrig været magthaverens livret, men det har til gengæld aldrig været imod lønarbejdernes sande interesser. Hvilken indflydelse det nye skal have på samfundets indretning, må afgøres ordentligt, det vil sige demokratisk, og det kan kun foregå i et samfund uden klasseprivilegier.

Alle væsentlige fremskridt begynder med kættereri. Det er ikke flertallet, der foretager de væsentlige fremskridt. Lige præcis derfor er det i vores egen interesse, at vi kræver og forsvarer ytringsfriheden, den kunstneriske frihed og mindretalsbeskyttelsen. Det er ikke noget med lidt pynt på lagkagen. Det er ikke en eller anden luksuriøs idealisme, der ligger bag det. Det er simpelt hen i egen interesse. Og det er selvfølgelig ikke mindst vigtigt i situationer, hvor vi selv tilhører flertallet,